

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra ústavního a evropského práva

Studijní program Právo a právní věda

Studijní obor Právo

**Posudek oponenta k diplomové práci
„Právo na život a jeho ústavní limity“**

Diplomant: Jaroslav Škoula

Oponent: JUDr. Monika Forejtová, Ph.D.

I.

Téma práce

Diplomant si zvolil téma „Právo na život a jeho ústavní limity“, což je téma velice zajímavé a poměrně složité, neboť některé dílčí otázky jsou velmi kontroverzní. Je zde však prostor pro osobní názor a pohled diplomanta. Zvolené téma pojal diplomant jako vymezení práva na život, jakožto základního lidského práva, ve vnitrostátních, evropských a mezinárodních souvislostech. Nezbytnou součástí by měl být přehled relevantní judikatury.

II.

Obsahová úroveň práce

Diplomant svoji práci rozčlenil do 8 kapitol, včetně úvodu a závěru, kdy každá z nich obsahuje řadu podkapitol, přehledně a věcně řazených. Práce je sepsána na 59 stranách textu se 133 poznámkami pod čarou, čímž diplomant splnil požadavky rozsahu tohoto druhu práce. Odborné zdroje včetně použité literatury a legislativy jsou dostatečné. Judikatura evropská je též dostačující, česká spíše chybí.

V kapitole první, která je kapitolou úvodní, diplomant stanovuje cíle své práce a klade si za úkol zodpovědět dvě výzkumné otázky. Současně uvádí důvod výběru tématu, popisuje strukturu práce a vymezuje význam práva na život jakožto přirozeného práva člověka a jeho postavení v systému lidských práv. Dle názoru oponenta by bylo vhodnější podkapitoly 1.2 a 1.3 (s ohledem na jejich obsah) zařadit do samostatné kapitoly navazující na úvod.

Druhá kapitola je zaměřena na úpravu práva na život v mezinárodních dokumentech diplomantem vybraných mezinárodních organizací. Tato kapitola je kvalitním a uceleným

přehledem nejdůležitějších mezinárodních dokumentů, které upravují právo na život jakožto základní lidské právo. Kladně lze hodnotit též to, že diplomant jednotlivé mezinárodní dokumenty v úvodu obecně charakterizuje a uvádí historické souvislosti.

Třetí kapitola diplomové práce je věnována rozboru judikatury ESLP, kdy si diplomant vybral judikáty týkající se euthanazie, asistované sebevraždy, vraždy a problematiky potratů. Rozboru judikatury se diplomant zhostil velmi dobře, jejich obsah a závěry vylíčil čtivě, jasně a srozumitelně.

Čtvrtá kapitola je pak zaměřena na rozhodnutí Mezinárodního trestního soudu v oblasti práva na život a na analýzu jednoho judikátu. I zde lze kladně hodnotit, že diplomant v úvodu obecně charakterizoval Mezinárodní trestní soud a uvedl propojení s otázkou práva na život. Jednu podkapitolu pak věnoval případové studii – kauza prezidenta Súdánu Umara-al-Bašíra.

V páté kapitole pak diplomant vymezuje právo na život v českých právních předpisech, zejména tedy v Ústavě ČR a Listině základních práv a svobod, dále pak v trestním zákoníku a občanském zákoníku. Diplomant v závěru své práce uvádí, že dílčím cílem bylo poukázat na praktický výklad práva na život mj. v judikatuře českých soudů, proto za drobný nedostatek považuje oponent absenci právě české judikatury.

Šestá kapitola je historickým exkurzem, kdy diplomant srovnává právní úpravu práva na život v předchozích ústavách na našem území, přičemž začíná Ústavou z roku 1918. Tuto kapitolu považuje diplomant za nejdůležitější, neboť jejím prostřednictvím naplňuje cíl své práce. Tato kapitola je podrobnou analýzou vývoje práva na život v českých právních dokumentech a vykazuje diplomantovu orientaci v dané problematice. Po formální stránce je však třeba vytknout skutečnost, že diplomant ve své práci hovoří o různých ústavách, avšak v některých případech neuvádí jejich přesné označení, jak jsou uvedeny ve Sbírce zákonů (např. Ústava z roku 1918, 1920, 1960).

V sedmé kapitole pak diplomant vymezuje vybrané problémy související s otázkou práva na život. Diplomant zvolil tři problematické aspekty práva na život, které podrobněji rozebral, a to problematiku euthanazie, asistované sebevraždy a potratů. Ve vztahu ke každému vybranému okruhu diplomant zhodnotil vazbu na českou právní úpravu spolu s pohledem do zahraničí.

V závěrečné kapitole pak diplomant podrobně zhodnotil výsledky své práce, avšak odpověděl pouze na jednu z v úvodu položených výzkumných otázek, a to „*Jak se vyvíjelo pojetí práva na život v československých, resp. českých ústavních předpisech od roku 1918 až do současnosti?*“ S touto otázkou se diplomant velmi dobře vypořádal jak v samotném textu práce, tak následně v závěrečném shrnutí. Druhá výzkumná otázka: „*Do jaké míry se liší právní zakotvení práva na život v mezinárodních dokumentech a v českých právních předpisech?*“ však zůstala, dle názoru oponenta, nezodpovězena, přičemž její zodpovězení oponent doporučuje u ústní obhajoby.

III.

Teoretická a formální úroveň diplomové práce

Diplomant předložil k posouzení diplomovou práci, jejíž obsah je na poměrně vysoké úrovni. Diplomant prokázal určité odborné znalosti, orientaci v dané problematice a též hluboký zájem o vybrané téma.

Práce je po formální stránce zpracována v souladu s pravidly pro písemnou úpravu odborných prací, přičemž vytknout lze jen několik drobných nedostatků. Místy se v práci objevují drobné překlepy, pro číslování stránek bylo zvoleno jiné písmo, než pro celý text práce (stejně tak v obsahu „resumé“ na str. 3 a číslování v obsahu). V textu není sjednocena terminologie některých právních předpisů (např. Listina – Listina základních práv a svobod; Evropský soud pro lidská práva - ESLP). Dále na několika místech absentuje správné označení právních předpisů, tj. tak jak je uvedeno ve Sbírce zákonů, např. na str. 8 nebo dále také na str. 38 hovoří o trestním zákoníku (zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník), podobně též u jednotlivých ústav, o nichž píše v šesté kapitole. Citační technika je na dobré úrovni, odpovídá normě, přičemž práce obsahuje celkem 133 citací pod čarou.

Po obsahové stránce práce odpovídá požadavkům na tento druh práce. Diplomová práce je velmi dobře strukturovaná (až na drobnou výtku v úvodu – podkapitoly 1.2 a 1.3), přehledná, srozumitelná a čtivá. Diplomant disponuje velice dobrou slovní zásobou. Byť je práce spíše popisná, je dobrou analýzou základního práva – práva na život – ve vnitrostátních, evropských a mezinárodních souvislostech.

IV.

Klasifikace práce

Z hlediska oponenta lze konstatovat, že diplomant svůj úkol splnil, a to na velice dobré úrovni.

Písemné zpracování práce klasifikují: **výborně až velmi dobře.**

Konečné zhodnocení je však závislé též na výkonu diplomanta u ústní obhajoby.

V.

Okruhy otázek k ústní obhajobě

V rámci ústní obhajoby navrhuji, aby diplomant zodpověděl tyto okruhy otázek:

- 1) Jak se k problematice práva na život staví Ústavní soud ČR? Je Vám známa nějaká relevantní judikatura?
- 2) Uveďte návrhy *de lege ferenda*, které byly přislíbeny v úvodu diplomové práce.
- 3) Zodpovězení výzkumné otázky „Do jaké míry se liší právní zakotvení práva na život v mezinárodních dokumentech a v českých právních předpisech?“

Dle ověření systémem pro odhalování plagiátů THESES.CZ vykazuje práce 0% shodu s jinou prací.

V Plzni dne 16. dubna 2014

JUDr. Monika Forejtová, Ph.D.

